

ELS PRONOMS RELATIUS

El pronom relatiu enllaça dues oracions, una principal i una subordinada adjectiva, i substitueix el seu antecedent (un nom de l'oració principal), dins de la subordinada, per tant, hi fa una funció sintàctica, com a pronom que és.

Tipus: en català tenim quatre formes invariables. QUE, QUÈ, QUI, ON, i una de variable EL QUAL, LA QUAL, ELS QUALS, LES QUALS, a més d'un relatiu neutre: LA QUAL COSA (COSA QUE, FET QUE)

Les oracions de relatiu poden ser **explicatives** (entre comes) o **especificatives**.

-explicatives- la informació que conté l'oració de relatiu explicativa no és imprescindible per a la comprensió del missatge, sinó que la donem a més a més i, si ho volguéssim, ens la podríem estalviar i el sentit de la frase principal continuaria complet, sempre van entre comes: *Els veïns, que no accepten la remodelació de la façana, es manifestaran demà.* (es manifesten tots, perquè són tots, els qui no accepten la remodelació)

-especificatives- la informació que contenen és necessària per a la comprensió del missatge i, per tant, no ens la podem estalviar perquè especifica una part de la informació, mai no van entre comes. *Els veïns que no accepten la remodelació de la façana es manifestaran demà.* (no es manifesten tots, **només** els que no accepten la remodelació)

EL RELATIU QUE

Es refereix a persones i coses, és molt corrent. *En el moment que vagi bé, hi anirem.*

La forma EL QUE, LA QUE, etc. pot estar representant article + nom sobreentès + QUE: *hi ha els fets que coneixem i els que ens amaguen*

EL RELATIU QUÈ

Es refereix a coses i va sempre darrere preposició (a, en, de, amb, per). *Les claus a què et refereixes s'han perdut.*

EL RELATIU QUI

Es refereix a persones i sol dur preposició, article o demostratiu, excepte en les relatives substantives: *aquells qui no diguin la veritat, aniran a l'infern*

Es pot substituir per EL QUAL, LA QUAL, etc.: *la noia de qui et parlo /de la qual et parlo.*

El relatiu compost pot ajudar a desfer possibles ambigüitats:

He parlat amb la cosina del Jordi, amb qui vaig anar de vacances l'any passat. (amb qui vaig anar de vacances?)

He parlat amb la cosina de Jordi, amb la qual vaig anar de vacances l'any passat. (Vaig anar-hi amb la cosina del Jordi)

He parlat amb la cosina del Jordi, amb el qual vaig anar de vacances l'any passat. (Vaig anar-hi amb el Jordi)

EL RELATIU ON

Indica lloc i equival a EN QUÈ, EN EL QUAL, EN LA QUAL... De vegades no té antecedent: *El poble on estituejo, On hi ha poder hi ha corrupció*

EL RELATIU EL QUAL, LA QUAL, ELS QUALS, LES QUALS

Pot substituir que, què, qui, però no sempre: *és un afer sobre el qual no opino- és un afer *que no opino*

No és correcte prep+ article+ que: *El malalt *amb el que parlàvem, sinó amb EL QUAL parlàvem.*

El relatiu possessiu va amb DE i darrere del nom a qui complementa (CUYO castellà, WHOSE anglès, DONT francès): *aquell rellotge, el mecanisme del qual ja no funciona, era d'el'avi.* (en llengua parlada es posa només QUE però no és correcte a l'escrit)

EL RELATIU LA QUAL COSA (COSA QUE, FET QUE, I AIXÒ, QUE)

S'usa en oracions explicatives i té com antecedent tota una oració anterior: *No ens va fer bé la feina, la qual cosa/cosa que/fet que/i això ens va disgustar molt. Ens ha deixat, que és la pitjor cosa que ens podia passar.*

No és correcte posar-hi LO QUE, EL QUE, LO QUAL

PRONOMS INTERROGATIUS

Els interrogatius són elements (pronoms, adjectius o adverbis) que serveixen per a preguntar directament o indirectament. Són els següents:

Pronom QUI, equival a quina persona o quines persones: *Qui vol venir? No sé qui vol venir.*

Pronom QUÈ, equival a quina cosa. *Què vols, ara, no sé mai què penses*

Adjectiu QUIN, QUINA, QUINS, QUINES; *quin dia és avui, de quins sonets parles?*. Es fa pronom si se sobreentén el nom: *no sé de quins parles.*

Adjectiu quantitatiu: QUANT, QUANTA, QUANTS, QUANTES, equival a quina quantitat, quin nombre: *quant de temps fa? Quants préssecs has menjat?*. Pot ser pronom també: *Quant val?*

Adverbi pronominal de lloc ON, de vegades amb preposició, equival a quin lloc o en quin lloc: *On vas? d'on véns, per on vas?*

Adverbi pronominal de temps QUAN, equival a en quin moment: *quan vindreu? Fins quan hi sereu?*

Adverbi pronominal de manera COM, equival a de quina manera: *com esteu?no sé com dir-li-ho*

5. DIFERÈNCIES AMB ALTRES MOTS GRAMATICALS

<i>relatius</i>	<i>altres mots gramaticals</i>
<p>que relatiu <i>El rebut que busques és al calaix.</i></p>	<p>que conjunció <i>No crec que vingui d'hora. Que saps si això és cert?</i></p> <p>que quantitatiu <i>Que bonic és això!</i></p>
<p>què relatiu <i>El bolígraf amb què escrivia s'ha perdut.</i></p>	<p>què interrogatiu <i>Què busques, Joan? No comprenc què busques, Joan. Amb què escrius aquesta carta? No sé amb què escriure la carta.</i></p>
<p>qui relatiu <i>El personatge de qui parles és molt conegut.</i></p>	<p>qui interrogatiu <i>Qui ho ha dit? No vaig saber qui ho havia dit. De qui em parles? No sé pas de qui em parles.</i></p>
<p>on relatiu adverbial <i>El lloc on van trobar el cos era molt humit.</i></p>	<p>on interrogatiu <i>On anirem de viatge? Encara no sé on anirem</i></p>

Eercicis:

Escriuiu dins dels claudàtors una **R** si la forma **que** és un relatiu, o una **C** si és una conjunció:

- Crec que a aquesta hora ja no hi trobarem res. []
- Desitjava que tots estiguéssim atents als seus desitjos. []
- Totes aquelles persones, que no eren les úniques afectades, el van escridassar de valent. []
- Ens va explicar que el seu cosí tenia molta terra a l'Havana. []
- La maleta que m'he comprat no s'adiu gens amb la teva. []
- Agafeu tot el material que he de revisar i porteu-me'l al despatx. []
- Ja m'havien informat que vindries. []
- El noi que ha vingut és un cèlebre violinista. []

Expliqueu la diferència de significat de les parelles de frases següents i indiqueu-hi quina és especificativa (ESP) i quina explicativa (EXP):

- a 1 La filla que és advocada ha decidit d'establir-se pel seu compte. []
2 La filla, que és advocada, ha decidit d'establir-se pel seu compte. []
- b 1 Les obres d'asfaltatge, que van començar l'abril, ja s'han acabat. []
2 Les obres d'asfaltatge que van començar l'abril ja s'han acabat. []
- c 1 L'arquitecte que és de Vic és un gran professional. []
2 L'arquitecte, que és de Vic, és un gran professional. []
- d 1 Els malfactors, que no duïen armes, van fugir com esperitats. []
2 Els malfactors que no duïen armes van fugir com esperitats. []

Ompliu els espais buits de les frases següents amb un pronom relatiu acompanyat, si cal, d'altres elements:

- a L'assumpte _____ m'informes no ha de transcendir.
- b Vaig anar a una conferència i no vaig entendre res _____ hi van dir.
- c L'empresa TIMSA, _____ havia invertit diners, ha fet fallida.
- d Aquell treballador, _____ em vas donar tan bones referències, ha fet un desfalç.
- e Agafeu tots els documents _____ s'han de presentar.
- f T'he portat _____ m'havies demanat.
- g La Dolores no fa gaire exercici, _____ a la llarga li pot ser perjudicial.
- h Caldria tornar a pintar l'habitació _____ estudies.
- i Ens han enviat tota la comanda deteriorada, _____ ens obliga a retornar-los-la.
- j Aquest llibre no és pas _____ vaig perdre; el meu és d'una edició més antiga.
- k Et busca aquell biòleg _____ vas col·laborar en el projecte sobre la biomassa.
- l Volia comprar una casa el propietari _____ no té gaires escrúpols.
- m Les sabates _____ m'he comprat són comodíssimes.
- n Passarem la Setmana Santa a l'hotel _____ vosaltres vau passar les darreres vacances.

Subratlla, de les formes que hi ha entre parèntesis, les que siguin correctes en el context de cada frase:

- a Aquest és un assumpte les conseqüències (*del que / del qual / de què*) són força complexes.
- b Hi ha pàgines d'aquesta novel·la (*en que / en què / en les que / en les quals*) trobem força inspiració.
- c (*Qui / aquells qui / els qui*) ho vulguin poden presentar ja la documentació.
- d No arribo a comprendre la situació (*a la que / a la qual / que / a què*) et refereixes.
- e La persona (*amb qui / en el qual / en qui / en la qual*) confiava no ha complert la seva paraula.
- f Aquests són els baguls (*en els que / on / en què*) hi ha la roba de la núvia.
- g Les classes (*que / a què / a les que*) assistia no m'interessaven gens ni mica.

Corregiu, si cal, aquestes frases:

- a És una dona que li agrada el teatre.

- b Ha tornat a venir la mateixa persona qui va venir l'altre dia.

- c Finalment s'ha trobat la criatura de què parlaven els diaris.

- d Acabo de veure la noia a qui vas curar-li la cama l'any passat.

- e El moble on hi deixem les claus és el de la dreta.

Inseriu la segona frase dins de la primera mitjançant els relatius adequats:

a La noia és la meva cosina. La noia arribarà en el tren de la tarda.

b Em refiaré de la persona. Tu m'has recomanat la persona.

c L'habitació era molt confortable. Jo treballava a l'habitació.

d Ja ha arribat en Raül. Ella havia deixat les claus al Raül.

e El molinet és inservible. El motor del molinet s'ha espatllat.

f El poble estava voltat de fonts. Les aigües de les fonts eren medicinals.

g Tenia un televisor vell. La seva àvia li havia regalat el televisor vell.

a La drecera _____ vam passar fa dos anys és plena de bardisses.

b El tècnic _____ et vaig parlar és el candidat més idoni per ocupar aquesta plaça.

c A la sala tothom parlava alhora, _____ impedia seguir el fil del debat.

d Després es van penedir _____ havien fet, però ja era massa tard.

e El noi _____ m'ha saludat és el fill de l'adroguer.

f Hi ha dos baixadors _____ no para el tren.

a L'atleta somia a guanyar la cursa, _____ li permetria classificar-se per als propers Jocs Olímpics.

b L'edifici _____ treballa la Xènia és al carrer Gran.

c Una persona _____ en Joan confia totalment és el seu oncle.

d Han publicat una novel·la l'autor _____ ha guanyat cinc premis literaris.

e Amb aquests diners i _____ va guanyar durant l'estiu podrà pagar-se la matrícula a la universitat.

f Els organitzadors volen fer reformes al recinte _____ s'ha de fer el recital.